Den danske eksport
af juletræer og klippegrønt 2012

Alle snakker om, at mængden af træer stiger markant i disse år. Spørgsmålet er, om det også kan ses i eksportstatistikkerne. Noget tyder på, at der er noget om snakken. I hvert fald viser tallene for 2012, at der gik betydeligt flere træer ud over landets grænser, end i adskillige af de foregående år. Klippegrøntet ser derimod ud til at ligge med en stabil mængde, selv om mange oplever det som et endog meget svært marked at operere i. Selv om tiden er travl i øjeblikket, nu hvor årets høst af træer og grønt er i fuld gang, kan man i et pusterum undervejs jo godt lige give sig tid til at fordybe sig lidt i, hvordan det hele endte op i det forgangne år.

Af Henrik Mainz

Danmarks Statistik og Danske Juletræers prisstatistik

For at danne sig et nøjere overblik over eksportens størrelse og sammensætning er man helt afhængig af, at der findes instanser, som registrerer og behandler de informationer, som branchen producerer og indberetter. I mange år har tallene fra Danmarks Statistik været hovedleverandør af det statistiske materiale, som udgør grundlaget for nærværende artikel. Desværre har der været en udvikling, som gør, at der ligger større og større usikkerheder inde bag ved disse tal, og der er derfor behov for store korrektioner hvert eneste år. Den største fejlkilde i tallene fra Danmarks Statistik er den minimumsgrænse, som der opereres med. Den betyder, at stort set samtlige mindre eksportører og producenter slet ikke indberetter deres tal, idet de falder under minimumsgrænsen og derved ikke er pligtige til at indberette. Derved bliver det kun eksportfirmaer med en totaleksport på over 30-35.000 træer, der skal indsende tal til Danmarks Statistik. Netop i vores branche med så mange små operatører, giver det naturligvis en fejlkilde, som skal korrigeres.

Et hjælpemiddel til at udføre denne korrektion er statistikken fra Danske Juletræer, som udarbejdes hvert år for at skabe overblik over de reelle handelspriser i Danmark. Her findes for eksempel også informationer om producenters egen eksport, som er én af kilderne til usikkerhed hos Danmarks Statistik. Gennem sådanne informationer er det lettere at vurdere både størrelsen og retningen af denne egen eksport. Sammenstilles tallene fra Danmarks Statistik med disse informationer kommer man betydeligt tættere på den sande eksport.

Succes for juletræseksporten i 2012

Det er helt entydigt, at den samlede mængde af træer tog et stort hop fremad i 2012. For første gang siden 2004 eksporteres der over 10 millioner træer igen. Samlet set steg eksportmængden med mere end 10 % og ramte derved en totalmængde på cirka 10,1 millioner træer. Det svarer godt til, at mange i branchen i disse år oplever et betydeligt forøget udbud af træer til salg. Det er derfor positivt, at dette forøgede udbud ser ud til at kunne afsættes på markedet. Det er samtidig en tendens, med tre år i træk, at mængderne går fremad. Ganske vist husker mange sæsonen 2012 som et år, hvor der stadig var en vis mangel på de større træer, men samtidig et ret stort udbud af træer under 150 cm, og det har efterladt et indtryk af et marked, hvor stigningen i mængden af træer bestemt er af langsigtet karakter.

Man kunne frygte, at det så ville have indflydelse på de opnåede priser, idet mange jo alt for smerteligt kan erindre, hvorledes det gik, sidste gang vi oplevede en stor udbudsforøgelse her i Danmark. Den gang gik priserne i et massivt dyk nedad. Det glædelige er nu, at denne tendens i hvert fald ikke endnu har indfundet sig i statistikkerne. Den samlede opnåede gennemsnitspris faldt med cirka 1,50 krone i 2012 i forhold til året før. Det er så lidt, at det næsten kan tilskrives den statistiske unøjagtighed. Det betyder derimod, at alene juletræerne bidrog til den danske eksport med et beløb på lidt over 1,2 milliarder kroner. Det gennemsnitlige juletræ indbragte i 2012 et beløb på 121, 33 kr. pr. træ mod 122, 99 kr. i 2011. Det ser altså ikke ud til,

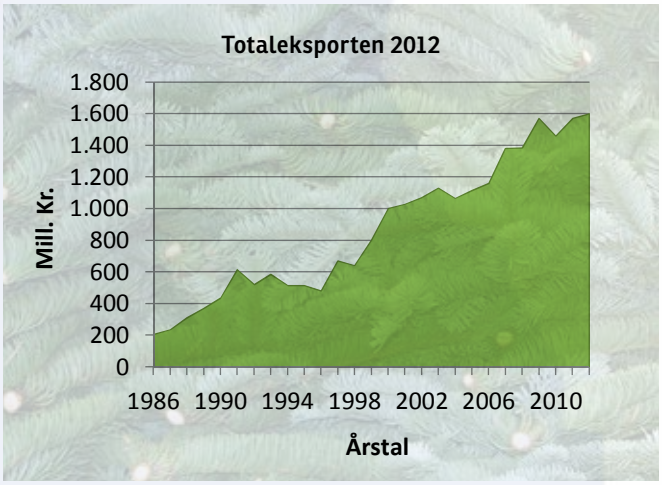

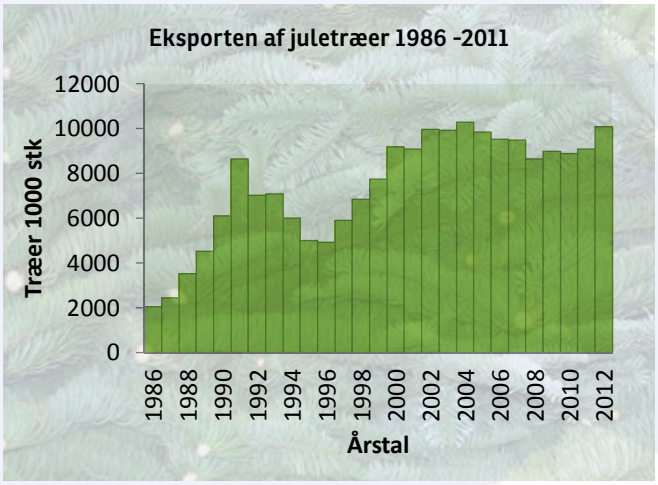

at den formodede stigning i andelen af mindre træer endnu har haft afgørende indflydelse på de opnåelige priser. Ligeledes ser det heller ikke ud til, at der endnu er en tendens til at kvaliteten skrider mod de lavere betalte sorteringer. Også dette var jo en erfaring fra sidste gang, vi opererede med et overudbud i Danmark. Det er vel derfor nærliggende at konkludere, at så længe mængden ikke vokser alt for eksplosivt, er vores eksportled i stand til at afsætte varerne kvalitativt så godt, at et fornuftigt prisniveau kan opretholdes.

Hvor kører træerne mon hen?

Det er nok ikke den helt store overraskelse, at Tyskland er den helt store aftager af de danske træer. Det er kendetegnende for eksporten i 2012, at en stor del af den forøgede mængde havner på det tyske marked. Det betyder, at Tysklands samlede andel af den danske eksport endda er steget en smule, så den i dag udgør 52 % af den samlede mængde afsendt fra Danmark. Det viser, at når mængderne stiger, er den nemmeste måde at få de øgede mængder afsat at henvende sig til de kendte kundesegmenter og få solgt mere ind til dem.

Et marked som Tyskland, som hvert år forbruger mere end 22 millioner afskårne træer, vil selvfølgelig altid have luft til at justere på indkøbet leverandørerne imellem. Og her har eksportørerne altså haft held til at øge deres andel af det samlede marked i 2012. Det betyder også, at de danske træer har en markedsandel på knap 25 % af det samlede tyske marked. Det bliver interessant at følge i årene fremover, om vi fortsat

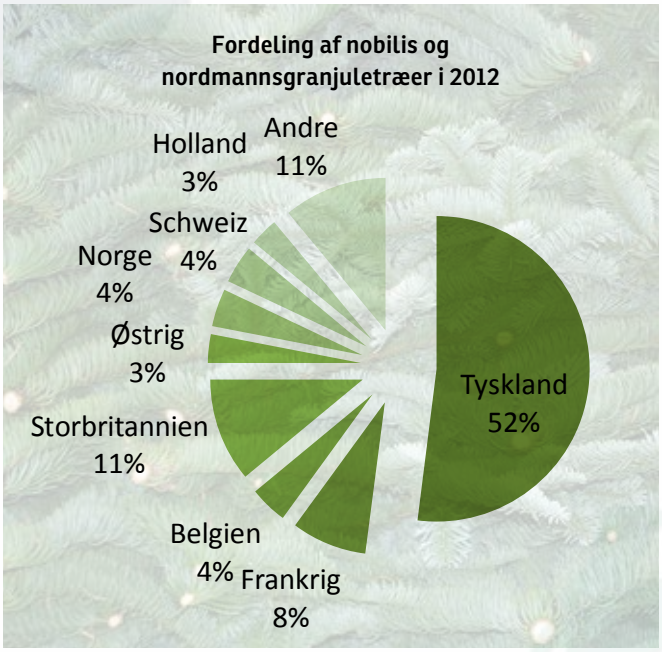

kan øge andelen her på dette marked, hvor konkurrencen fra de egenproducerede træer ellers er ganske hård.

Et andet marked, som har øget sin mængde ganske betydeligt i 2012 er det britiske. Mere end 800.000 træer gik i 2012 til Storbritannien. Det betyder, at vi nærmer os mængden fra dengang det britiske pund lå i nærheden af 12 danske kroner. Et enkelt år rundede eksporten til Storbritannien faktisk millionen på mængden, men gik så siden stærkt tilbage i takt med af kursen på det britiske pund faldt. Det er derfor lovende, at eksporten i 2012 viser så stor fremgang i en tid, hvor vi må forvente flere træer i udbud fra Danmark i årene fremover. Også her udgør en stigende egenproduktion en stor fremtidig udfordring.

Et land, som tidligere aftog en relativt stor mængde af deres samlede forbrug, var Østrig. Det har i de senere år stabiliseret sig på et betydeligt lavere niveau grundet en stigende egneproduktion og 2012 er ingen undtagelse. Der er dog fremgang at spore i forhold til 2011, men samlet set, er det stadig under 200.000 træer, som går den vej. Det er stadig betydeligt under det niveau på næsten en halv million træer, dengang Østrig lå højest som aftagerland. Også Schweiz aftager betydeligt færre træer end det var tilfældet sidste gang udbuddet var stigende. Landet er endda gået tilbage på mængden i forhold til 2011. Men måske er forklaringen, at store tyske grossister ofte leverer til de store kæder i nabolandene. Og derfor kan en del af de træer, som er forsvundet i statistikken for Schweiz i virkeligheden være nogle af de træer, som figurerer i statistikken for Tyskland.

Som sædvanlig kan man konkludere, at mange lande går lidt frem, hvor de sidste år gik lidt tilbage og omvendt. Der er dog en tendens til, at de fleste lande stabiliserer sig på et niveau, med mindre udsving. Et eksempel på det er Rusland, som efter nogle års fremgang, i 2012 ser ud til at stagnere og går noget tilbage på mængden. Spørgsmålet er om det er en permanent

tendens, og at man ikke skal følge udviklingen nøjere over flere år for at kunne konkludere, hvor meget af potentialet, der er nået i dette land.

I alt er der noteret 33 forskellige lande som destination for eksport af danske juletræer. Det er to flere end i 2011, men alligevel er der ikke så mange helt eksotiske lande med på listen som tidligere. Derimod er der flere af de mindre øst- og centraleuropæiske lande med, som dermed er med til at tegne et billede af, at der satses på at finde nye kunder i disse lande. Endnu er det dog kun med små mængder, at disse nye lande figurerer med på listen.

De øst- og centraleuropæiske lande.

Vi har i efterhånden en del år betragtet de øst- og centraleuropæiske lande, som et potentielt meget stort aftageområde af de danske træer. Derfor er det interessant at følge udviklingen nøje i disse lande. Der har da også i de tidligere år vist sig positive tegn på en udvidelse af mængderne, som eksporteres til disse lande, og det er en tendens, som går igen i 2012. Stort set alle markeder udviser en fremgang på mængderne, og regnes der i procenter, er der visse af landene, som går frem med tocifrede procenttal. Målt i reelle mængder, er det dog stadig relativ beskedne størrelser i forhold til alle de traditionelle aftagerlande. Faktisk har det kun været Polen og Tjekkiet, som i 2012 lige har sneget sig over de 100.000 træer pr. land. Samlet set er det stadig under 500.000 træer, som fordeler sig ud på de øst- og centraleuropæiske marked. Det viser, at selv om potentialet formentligt er meget stort, så tager det lang tid at opbygge nye markeder, som kan sikre afsætningen af større mængder træer til en fornuftig pris. Det er altså tydeligt, at det kræver en langsigtet indsats selv mange år ud i fremtiden, før vi kan mindske vores afhængighed af det store tyske marked.

I lighed med 2011 er det Tjekkiet, som tegner sig for den største mængde, skarpt fulgt af Polen, mens Ungarn hopper op, som det tredjestørste aftagerland. Rusland går som det eneste land tilbage på mængden i 2012, men ligger dog stadig som nummer fire på listen over de største aftagerlande i denne gruppe.

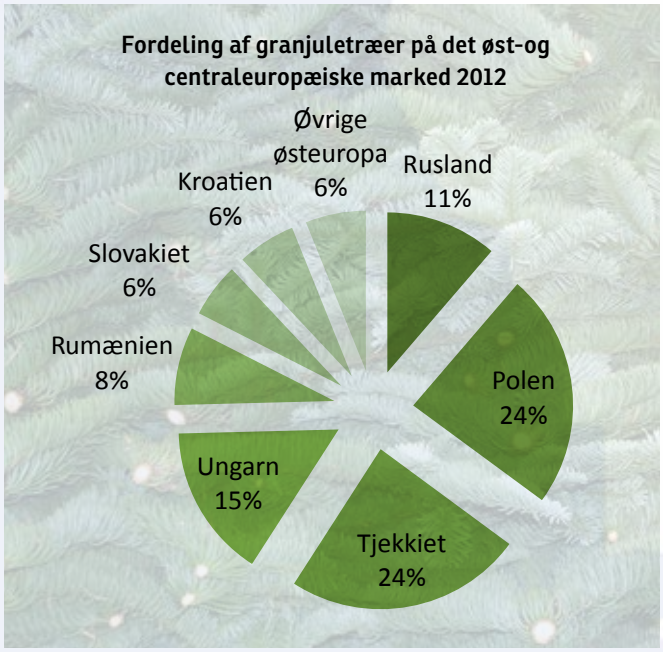

Opnåede gennemsnitspriser for juletræerne

Når Danmarks Statistik opererer med gennemsnitspriser, betyder det i virkeligheden et beregnet beløb pr. træ ud fra omsætningen i forhold til antallet af træer. Derfor er det lidt forkert at benævne dette tal for priser, men alligevel er det jo det, som de danske eksportører har fået fra deres kunder for deres leverancer. At tallet så i nogle tilfælde har fragt indregnet, mens det i andre måske helt modsat er en netto-på-rod-pris gør, at man bestemt ikke må sam-

www.SKOVPLANTER.dk
Kvalitetsplanter til juletræer og pyntegrønt i velkendte og velafprøvede provenienser.

Bestilling eller reservation af planter på
tlf. 86 66 17 90 – tryk 1
Gratis udlån af plantemaskine ved køb af planter.
AARESTRUP PLANTESKOLE
Aarestrupvej 162 - 7470 Karup

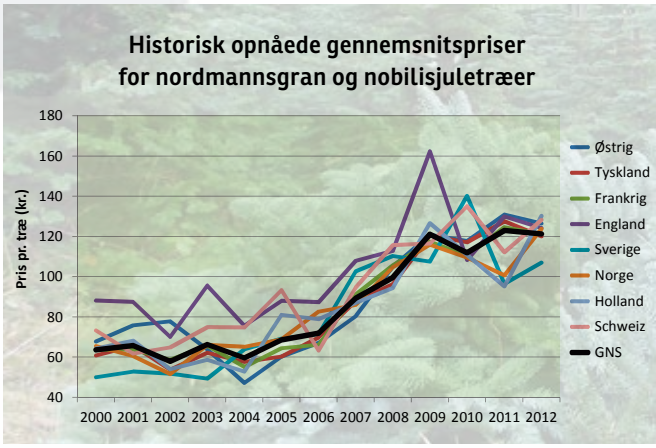

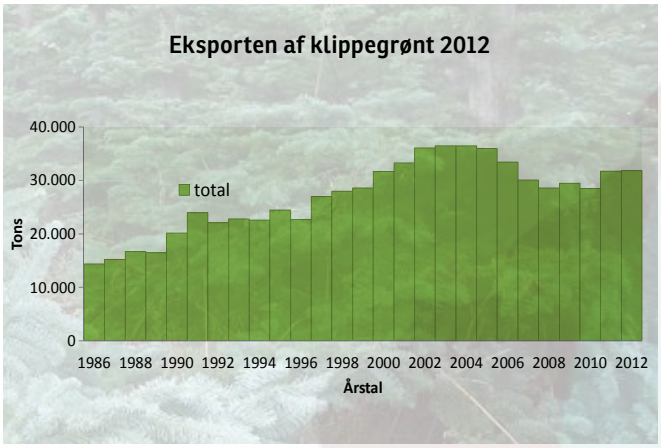

menligne med, den pris man selv har fået for sine træer. Derimod kan man sammenligne udviklingen i tallene for de forskellige lande og derved uddrage konklusioner om, hvorledes eksporten udvikler sig på de forskellige markeder rent prismæssigt.

I Tyskland er den opnåede pris faldet med 7,50 kr. pr. træ, så den i 2012 ligger på ca. 120,- kr. pr. træ. Det er stadig en pæn pris, men indikerer dog, at en ændring i sortimentssammensætningen i retning af væsentligt flere små træer har haft en indflydelse på den beregnede gennemsnitspris. Den forøgede mængde af små træer, som antageligvis er en betydende del af den samlede eksportmængde til Tyskland, vil helt naturligt trække den gennemsnitlige afregningspris nedad. En anden forklaring kan være, at en del af de træer, som er forsvundet fra nabolandene, nu i stedet går til de store grossister i Tyskland for derefter efterfølgende at blive videreeksporteret. Dette kan typisk være store partier af aktionstræer til relativt lave priser, som jo vil være med til at trække gennemsnitsprisen nedad.
Den samme udvikling ses for Storbritanniens vedkommende, hvor prisen er faldet cirka 6,- kr. pr. træ, til nu 124,23 kr. pr. træ. Også her må det forventes, at en relativ stor andel af den forøgede mængde består af mindre træer.

Heldigvis er det ikke tilfældet for alle lande, at priserne er gået nedad. Mange lande står enten status quo eller har ligefrem stigninger i de opnåede priser. Norge et godt eksempel her på, hvor en nedgang på mængden opvejes af en endog betragtelig stigning i gennemsnitsprisen. I 2012 opnåede man næsten 124,- kr. pr. træ på dette marked, – en stigning på mere end 23,- kr. Også Holland og Schweiz udviser samme store prisstigninger. For begge disse lande kan forklaringen, som tidligere anført, være at en relativ stor mængde af de prisbillige aktionstræer til kæderne er solgt gennem tyske grossister, hvorved disse billigere træer trækker ned i den tyske statistik, men så til gengæld mangler i Schweiz og Holland, som derved pludselig viser, at de også køber en del træer til absolut gode priser. Begge lande ligger med gennemsnitspriser omkring de 130,- kr. pr. træ.

I de øst- og centraleuropæiske lande er der lidt mere uensartede tendenser. En række lande tegner sig faktisk for øgede mængder samtidig med at de gennemsnitligt opnåede priser stiger. Det er ganske interessant, at både Tjekkiet og Polen, som er de to lande med de største mængder, begge løfter deres gennemsnitspriser med henholdsvis 6,- og 19,- kr. pr. træ til niveauer, som nu matcher priserne fra de øvrige lande. Stadig hører disse lande dog til den kategori, hvor priserne er i den lavere ende. Men forskellen mellem de traditionelle gode markeder, som Schweiz, England, Frankrig med mere, er blevet noget indsnævret i forhold til de store forskelle for nogle år tilbage.

Klippegrøntets udvikling

Også klippegrøntet blev solgt til kunder i 33 forskellige lande, hvilket er en betragtelig stor fremgang i forhold til 2011, hvor "kun" 28 lande modtog klippegrønt fra Danmark. Med undtagelse af Singapore, som modtog 190 kg, er det alt sammen europæiske lande, som står på kundelisten. Rigtig mange lande aftager dog kun nogle ganske få hundrede eller tusinde kilo, således at det sædvanlige billede stadig er gældende, nemlig at omkring 90 % af den totale mængde fordeler sig på fire aftagerlande – Tyskland, Holland, Polen og Sverige.

I alt ligger den samlede mængde tæt på totalmængden fra 2011 med en beskeden stigning på mindre end 100 tons svarende til under en halv procent. Det indikerer, at der derfor måske heller ikke er den store ændring i sammensætningen af klippegrøntet. Er det tilfældet, betyder det så desværre, at en begyndende positiv udvikling fra forrige år er vendt til noget mere trist, nemlig en ret tydelig nedgang i gennemsnitsprisen for det grønt, som vi sælger. Den samlede afregningspris er således faldet fra 8,27 kr. pr. kg i 2011 til 7,56 kr. i 2012. Det er et fald på mere ned 8 %, som derved betyder, at den samlede værdi af klippegrønteksporten i 2012 også er faldet med nogenlunde tilsvarende procenter. En forklaring kan være, at stadig større mængder handles i store usorterede partier – ofte produceret af selvklipfirmaer. Når godt blandes med mindre godt og nogle gange endda noget skidt, ender prisen ofte på en noget lavere fællesnævner, end tilfældet ville have været med en traditionel sortering i forskellige kvaliteter. Det er slet ikke sikkert, at det er økonomisk ufordelagtigt for producenterne, som jo sparer meget i oparbejdningsfasen, men det svækker på langt sigt en af de parametre, som branchen har for at kunne tilføre vores råvare noget mere værdi. Derved overlades denne mulighed for ekstra indtjening til kunderne i udlandet, som jo stadig i vid udstrækning har behovet for en veldefineret og velsorteret klippegrøntvare.

Helt som sædvanligt er Tyskland det suverænt største aftagerland. Selv om andelen er gået et par procentpoint tilbage, opvejes det imidlertid af en nogenlunde tilsvarende fremgang for Holland og Polen, som i vid udstrækning jo fungerer som mellem-

eurofins | Steins

Laboratorieanalyser

Nåleprøver

Eurofins Steins Laboratorium A/S tilbyder analyse af nåleprøver.

Laboratoriets resultater giver dig mere viden og flere værktøjer til at styre kvaliteten af dine juletræer og pyntegrønt - og viden giver værdi.

Nåleanalyser

Standard
Bestemmelse af N, P, K, Ca, Na, Mg, Cu, Fe, Mn, Zn, B og S
DKK 595,- ekskl. moms

Som medlem af Danske Juletræer kan du gøre brug af den fordelagtige rammeaftale. Læs mere om dette og andre analysepakker - samt vejledning til udtagning af prøver på Danske Juletræers hjemmeside.

www.eurofins.dk/steins
Tlf. 76 60 42 42

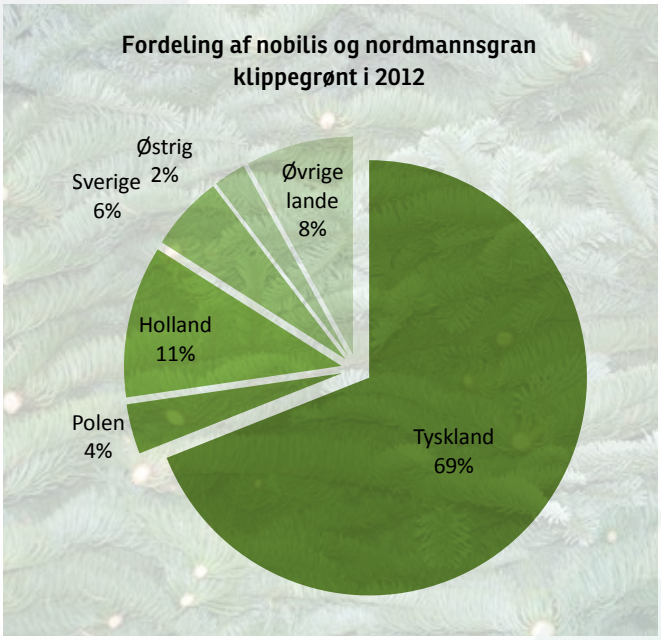

station for klippegrøntet, inden det videreeksporteres til Tyskland. Denne omvej foregår i stor udstrækning via de hollandske auktioner i blandt andet Aalsmeer, hvor store mængder handles under uret – ofte med det resultat, at priserne ligger temmelig lavt. Klippegrøntet, som er på transit i Polen, bliver derimod ofte videreforarbejdet til eksempelvis adventskranse og andre typer dekorationer, hvorved varen tilføres merværdi, inden det sendes videre til Tyskland. Idet den samlede mængde til Tyskland, Holland og Polen ikke har ændret sig synderligt, tyder meget på, at der er sket en mindre forskydning i distributionsleddet hen imod at nogle af de større mellemhandlere har skiftet rundt imellem deres leverandører, men med nogenlunde det samme slutresultat til følge. Det er i øvrigt tankevækkende at se, at hvor leverancerne til Polen og Tyskland forløber efter samme mønster med cirka 30 procent af mængden i oktober og omkring halvdelen i november, så falder leverancerne til Holland generelt noget senere. Dette er også en indikation af, at det er varer, som er klippet til lager, som efterfølgende afsættes på auktionerne i Holland.

Sverige er det sidste af de fire lande, som modtager mere end 1000 tons. Mængden er faldet lidt i forhold til 2011, men er stadig over niveauet for 2010. Det er først inden for de senere år, at Sverige har udviklet sig med så relativ stor en mængde grønt fra Danmark. Forklaringen skal formentlig søges i, at de større danske eksportvirksomheder har haft held til at komme ind som direkte leverandører til de større kædeforretninger. Sverige er først i de senere år blevet et marked, der satses på, og da der ikke findes den samme struktur af meget store og dominerende indenlandske mellemhandlere og grossister, som vi kender det fra Tyskland, har det været nemmere for de danske eksportører at få adgang til den direkte vej til kædeforretningerne.

Et land som Italien har tidligere modtaget en hel del klippegrønt af de billige sortimenter, men den registrerede mængde i 2012 er mere end halveret og udgør nu ikke mere, end hvad der kan ligge på tre til fire lastbiler.

Opnåede priser på klippegrøntet

Som for juletræerne ses der ofte også ved klippegrøntet, at en stigning i mængden modsvares af et fald i gennemsnitsprisen. Det er i hvert fald tydeligt for de mange lande, som kun modtager beskedne mængder. Netop Italien er et godt eksempel på dette mønster. Samtidig med en halvering af mængden opleves en forøgelse af gennemsnitsprisen med næsten 30 % på den resterende del af eksporten til dette land. Det er naturligvis ikke ensbetydende med, at varerne pludselig er blevet så meget dyrere, men derimod at visse af de billigste typer af grønt slet ikke længere køres derned, hvorved det er de mere ædle træarter og de bedre kvaliteter, som udgør den resterende eksport. Faktisk er Italien med en gennemsnitspris på 8,17 kr. pr. kg nu på niveau med resten af de betydende lande, hvilket er første gang i mange år.

Der er ikke megen opmuntring at hente i forbindelsen med udviklingen i Tyskland. Gennemsnitsprisen for Tyskland faldt med over 8 % til et niveau på 6,62 kr. pr. kg. Sammenholder man dette tal med prisstatistikkerne, som hvert år udarbejdes i løbet af foråret, er det helt tydeligt, at der må ligge en ret stor andel af selvklip, som afregnes meget billigt til udenlandske opkøbere. Skønt der kan indgå en del af de lavere prissatte træarter som rødgran og fyrrearter i den samlede mængde, så er hovedmængden af eksporten til Tyskland nobilis og nordmannsgran. Det er her, at hovedårsagen skal findes til det ret store fald i den samlede værdi af vores klippegrønteksport på trods af, at

vi producerede og solgte nogenlunde den samme mængde i 2012, som året før. Det skal dog nævnes, at prisen i 2011 var højere end set flere år tidligere. Mens nordmannsgranmarkedet er inde i en bedring er der stadig vanskelige afsætningsvilkår i nobilismarkedet og måske er prisen i 2012 også blevet brugt som salgsparameter i større udstrækning end året før.

I Polen og Holland er prisen gået i den rigtige retning. Begge lande ligger med en gennemsnitspris lige i underkanten af de 8,- kr. pr. kg. Derved indhentes noget af det fald, som skete i 2011, hvor begge lande gik markant tilbage på gennemsnitsprisen. For Hollands vedkommende kan det indikere, at der trods alt ikke er solgt helt så billigt på auktionerne, som året før. Med tanke på vejret i oktober og november i 2012 vil man også kunne forstå, at der nok ikke var helt den samme grund til panik for at få afsat de varer, som var klippet til lager. Lave temperaturer er altid med til at stabilisere markedet, og det kan være en del af forklaringen på den lidt bedre pris.

For Polen gælder, at forarbejdningsindustrien har behov for en velsorteret vare for at kunne få fuldt udbytte af råvarerne i forbindelse med produktion af kranse og dekorationer. Jo mere usorteret og unøjagtigt, des mere spild. Det kan afstedkomme et ønske om lidt mere velsorterede råvarer, som jo så nødvendigvis koster lidt mere.

Under alle omstændigheder er det et lyspunkt i et ellers trykket marked at konstatere, at to lande, som normalt er kendetegnet ved ret lave priser, i 2012 har vist en smule fremgang.

Som et kuriosum kan så også nævnes, at de 190 kilo, som blev sendt til Singapore indbragte næsten 41,- kr. pr. kg, mens Færøerne står for en flot andenplads på prislisten med en gennemsnitspris på næsten 33,- kr. pr. kg for en samlet mængde på cirka 2,5 tons. ■

LAD OS VÆRE DIN LEVERANDØR AF KVALITETSPLANTER!

FORSTPLANT
www.forstplant.dk

Hvis proveniensen findes i markedet, så skaffer vi den!

Forstplant ApS | Ribevej 47 | DK - 8723 Løsning | T: 2138 8675 | F: 7565 0575 | E: forstplant@forstplant.dk | www.forstplant.dk